

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่ง เน้นการศึกษาถึงกฎเกณฑ์และผลทางกฎหมายของ การไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีอันเป็นสาระสำคัญของสนธิสัญญา ตามมาตรา 60 แห่งอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยกฎหมายสนธิสัญญา ค.ศ. 1969 ทั้งนี้จะได้วิเคราะห์ถึง หลักเกณฑ์และข้อยกเว้น รวมทั้งองค์ประกอบของการไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีอันเป็นสาระสำคัญของสนธิสัญญา โดยเฉพาะอย่างยิ่งนิยามของคำว่า วัตถุประสงค์แห่งสนธิสัญญา ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มีความซับซ้อนและมีข้อถกเถียงทั้งในทางทฤษฎีและทางปฏิบัติเป็นอย่างยิ่ง ส่วนผลของการไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีอันเป็นสาระสำคัญของสนธิสัญญานั้น คือ สิทธิในการระงับหรือยกเลิกการใช้บังคับสนธิสัญญา ทั้งนี้สิทธิดังกล่าวขึ้นอยู่กับสนธิสัญญาแต่ละประเภท การศึกษาในเรื่องนี้จะได้วิเคราะห์ว่าความตกลงที่เรียกว่าสนธิสัญญาจะสามารถปรับเข้ากับประเภทของสนธิสัญญาตามที่มาตรา 60 บัญญัติไว้ได้อย่างไร และหากได้รับการไม่ปฏิบัติตามแล้ว จะมีผลในทางกฎหมายตามมาอย่างไรบ้าง ตลอดจนปัญหาของการปรับใช้บทบัญญัติมาตรา 60 นอกจากนั้นประเด็นสุดท้ายที่จะได้วิเคราะห์ คือ ประเทศไทยซึ่งเป็นรัฐหนึ่งในสมาชิกของประชาคมโลกและใช้กฎหมายระหว่างประเทศเพื่อดำเนินความสัมพันธ์กับนานารัฐอยู่เสมอ จะต้องผูกพันกับกฎเกณฑ์ตามมาตรา 60 นี้หรือไม่

จากการศึกษาพบว่าทั้งกฎเกณฑ์และผลทางกฎหมายของการไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีอันเป็นสาระสำคัญของสนธิสัญญา ตามมาตรา 60 ยังคงมีปัญหาอยู่มาก ยกตัวอย่างเช่น การตีความของภาคีแห่งสนธิสัญญาในประเด็นเรื่องการเกิดขึ้นของการไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีอันเป็นสาระสำคัญที่แตกต่างกันออกไป นอกจากนั้นในเรื่องผลตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 60 ก็สร้างความยุ่งยากในการปรับใช้มาตรานี้เป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากในปัจจุบันมีสนธิสัญญาบางประเภทที่เมื่อนำผลแห่งมาตรา 60 มาปรับใช้อาจเกิดความไม่เหมาะสมตามที่ผู้ร่างมุ่งประสงค์ เช่น สนธิสัญญาที่มุ่งแก้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามสิทธิในการระงับหรือยกเลิกการใช้บังคับสนธิสัญญานั้นเป็นเพียงทางเลือกหนึ่งของรัฐที่ตกเป็นเหยื่อของการไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีสามารถเลือกใช้ได้เท่านั้น มิใช่เป็นบทบังคับเด็ดขาด กล่าวคือ ผลของการไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีนั้นยังมีอีกหลายประการ เช่น สิทธิในเรื่องการใช้มาตรการตอบโต้ สิทธิตามหลักกฎหมายเรื่องความรับผิดชอบของรัฐ เป็นต้น ดังนั้นการเลือกใช้ผลทางกฎหมายใดจึงเป็นเรื่องนโยบายของรัฐนั้นๆที่จะแสดงท่าทีต่อการไม่ปฏิบัติตามพันธกรณี โดยข้อพิจารณานั้นอาจพิจารณาจาก ความร้ายแรงแห่งการไม่ปฏิบัติตามพันธกรณี การเมืองระหว่างประเทศประกอบกัน เพื่อให้เกิดความเหมาะสมที่สุดในการดำรงไว้ซึ่งสันติภาพ และความสงบสุขแห่งสังคมระหว่างประเทศทั้งหมด